Tilsynserklæring for skoleåret 2020/2021 for Randers Realskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 731017	Skolens navn: Randers Realskole

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Kurt Ernst

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
24-08-2020	9. kl.tr.	Dansk	Humanistiske fag	Kurt Ernst
24-08-2020	8. kl.tr.	Engelsk	Humanistiske fag	Kurt Ernst
24-08-2020	8. kl.tr.	Samfundsfag	Humanistiske fag	Kurt Ernst
24-08-2020	4. kl.tr.	Matematik	Naturfag	Kurt Ernst
24-08-2020	9. kl.tr.	Matematik	Naturfag	Kurt Ernst
24-08-2020	1. kl.tr.	Dansk	Humanistiske fag	Kurt Ernst
16-11-2020	9. kl.tr.	Dansk	Humanistiske fag	Kurt Ernst
16-11-2020	9. kl.tr.	Matematik	Naturfag	Kurt Ernst
16-11-2020	8. kl.tr.	Billedkunst (BIPE/VF)	Praktiske/musiske fag	Kurt Ernst
16-11-2020	7. kl.tr.	Billedkunst (BIPE/VF)	Praktiske/musiske fag	Kurt Ernst
15-03-2021	1. kl.tr.	Dansk	Humanistiske fag	Kurt Ernst
15-03-2021	4. kl.tr.	Dansk	Humanistiske fag	Kurt Ernst
15-03-2021	4. kl.tr.	Engelsk	Humanistiske fag	Kurt Ernst
15-03-2021	2. kl.tr.	Matematik	Naturfag	Kurt Ernst
15-03-2021	3. kl.tr.	Matematik	Naturfag	Kurt Ernst

25-03-2021	7. kl.tr.	Matematik (online)	Naturfag	Kurt Ernst

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Generelt.

Vedrørende alle tilsynsbesøg forholder det sig således, at det ikke på denne begrænsede plads - på en fair og udtømmende måde - vil være muligt at gengive og omtale alle de mange gode indtryk og positive oplevelser fra besøgene i de enkelte klasser. Men nogle omtaler bliver der plads til. Således vil der under punkterne 4, 5 og 6 være anført enkelte observationer og/eller samtaler vedrørende undervisningen m.v., når det kan have relevans. "Stå-mål-fordringen" er selvsagt det mest interessante, og specifikt er det min opgave ift. enhver time/ethvert fag/tema at vurdere om den pågældende aktivitet eller formidlingen i bred forstand står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Oplistningen under pkt. 1 sammen med den 3-årsoversigt/plan/cyklus, der kan ses på skolens hjemmeside, viser hvilke klassetrin/fag/fagområder, der har været "tilset" i det aktuelle tilsynsår. 3-års-oversigten sikrer samtidig, at der skabes et godt grundlag for at vurdere skolens samlede undervisningsvirksomhed, og at mindre fag/fagområder ikke overses. I alle tilfælde forholder det sig således, at de nævnte fag/områder kan "stå-mål-med", hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Mine besøg i klasserne har givet mig klare og valide indikationer, der på alle områder underbygger, at konklusionerne vedr. "stå-mål-med"-kravenes opfyldelse kan anføres med stor sikkerhed og uden forbehold. Konklusionerne er desuden funderet i flere samtaler med skolelederen, udviklingschefen og afdelingslederne. Det understreges, at også fag, der ikke er særskilt omtalt under punkterne 4, 5 og 6, OPFYLDER alle centrale som lokale krav/målsætninger.

Ift. skolens etos/værdisæt m.m. har jeg (igen) fundet det relevant at beskrive og omtale de såkaldte artefakter, når lærere og elever kommer med eksempler herpå. Og for undertegnede er sammenhængen mellem den frie skoles værdisæt og pædagogik/værdier af oplagt betydning for målopfyldelsen ift. folkeskolens (fag-)krav og skolens egne supplerende målsætninger. Man kan helt sikkert tale om, at der er en synergieffekt. Egne formulerede krav og forventninger til virksomheden og respekten for eget værdisæt er kraftigt medvirkende til en sikker "stå-mål-med-opfyldelse". Både lærere og elever har i adskillige tilfælde givet eksempler herpå – og nogle af disse vil på passende plads blive gengivet senere.

I forbindelse med hvert tilsynsbesøg drøftes den pågældende dags indtryk og oplevelser med skolelederen/ledelsen, der eventuelt supplerer med nyttige informationer. Generelt gælder det, at jeg i alle timer (jf. oversigt under pkt. 2) kun har mødt meget venlige, imødekommende og engagerede lærere, som samtidig var velforberedte. Timerne har gennemgående været spændende og er blevet afviklet i god ro og orden. Eleverne/børnene har været meget åbne og tillidsfulde over for lærerne (og den tilsynsførende).

Tilsynsbesøg og møder

Tilsynsåret 2020/21 indledtes den 24.08.20. Jeg overværede undervisningen i dansk på 1. kl.tr. og 9. kl.tr.; engelsk og samfundsfag på 8. kl.tr. og matematik på 4. og 9. kl.tr.

Ved mødet med skolelederen samme dag blev jeg informeret om, hvordan skolen havde manøvreret sig igennem coronatiden, som jo altså overhovedet ikke var afsluttet. "Der er også noget, vi kan bruge bagefter. Vi har lært noget, men vi savner normaliteten. Fællesskabet – måske især omkring de praktisk/musiske fag – har lidt under

restriktionerne", udtalte skolelederen og fortsatte: "Skolen er kommet fint i gang efter sommerferien. Økonomisk og ikke mindst pædagogisk er skolen i storform, og der er nu i alt 1351 elever på skolen".

Vi aftalte derefter tidspunkter og temaer i forbindelse med efterfølgende tilsynsbesøg i skoleåret. Der aftaltes også besøg i fagudvalget for dansk. Implementeringen af det nye faghus – fsva. indhold/anvendelse – var blevet slået noget tilbage pga. coronaen. Lige nu kunne huset ikke anvendes som "faghus", idet lokalerne fungerede som "klasselokaler" (corona-restriktioner!). Om skolens egenevaluering fortalte lederen, at CSR-kataloget (se hjemmesiden) ville blive brugt i forbindelse med evalueringen af evalueringen. Skolens relation til samfundet/kommunen etc. er det fortsat vigtigt at pleje. Skolens samfundsansvar varetages i forskellige regier - og arbejdet med at definere og tydeliggøre denne "bundne" opgave, skal intensiveres i skoleåret 20/21. Det vil jeg glæde mig til at følge. (se bemærkninger herom i sidste afsnit af erklæringen).

Alle lærere havde fået tildelt et 25-timers kursus ud fra de fire handlingskompetencer. Desuden tildeltes alle 17 timer til sundheds- og trivsel-temaer. Måske banalt, men ikke mindre vigtigt: Lærere, der trives, giver elever, der trives!

Projektet "innovation og faglighed" ville også i 20/21 komme til at fylde meget. Udgangspunktet var fortsat strategiplanen fra 2016, som rammer det hele ind.

Jeg ytrede ønske om også i 20/21 at kunne følge BIPE (Billedkunst/Innovation/Praksisfaglighed/Entre-prenørskab).

Deltog i skolens "Skolekredsmøde" den 28. september, 20. Der var stort fremmøde. Gode og informative beretninger fra ledelse og bestyrelse, der berettiget gav udtryk for, at skolens drift med videre kører på skinner. Undertegnede tilsynsførende gav et oplæg om tilsynet på skolen. Sidst afvikledes valg til bestyrelsen. Man fik et stærkt indtryk af, at forældrene er glade for skolen. Der var ingen mislyde overhovedet!

Det aftalte tilsynsbesøg, den 2. november, 20, måtte pga. coronaudbrud i flere klasser aflyses og blev så i stedet gennemført den 16. november, 20. Tilsynet omhandlede i denne omgang primært det nye obligatoriske valgfag: BIPE. Jeg har tidligere i tilsynserklæringen for 2019/20 omtalt skolens bemærkelsesværdige pædagogiske udviklingsarbejde mht. til denne nye fagdannelse, hvor skolens overordnede fokusering på innovation og entreprenørskab – sammen med hensigten om at styrke praksisfagligheden – er indarbejdet i læseplanen for faget. Samtidig har skolen på en overbevisende måde integreret flere af kompetencemålene for billedkunst i læseplanerne for dansk og matematik på 7. kl.tr. (og i et mindre omfang for naturfag). Praksisfagligheden tilgodeses i og med to ugentlige lektioner, og der er desuden indlagt flere hele dage og uger, hvor der er tid til og fokus på arbejdet med innovation og entreprenørskab. I ca. halvdelen af lektionerne er der dobbeltlærerdækning. Undervisningen varetages naturligvis af billedkunstlærere (skolen har ansat flere nye faglærere for at styrke faget), dansk- og matematiklærere. De innovative og entreprenante arbejdsmetoder peger i høj grad også frem mod erhvervsuddannelserne og - som tidligere omtalt - i hele udskolingsarbejdet gennem et tæt og struktureret samarbejde med Tradium Randers. Flere af projekterne foregår faktisk på Tradium. Herigennem får eleverne også mulighed for at opleve arbejdende værksteder, som de fungerer på en erhvervsuddannelse. I indeværende skoleår skal 8. klasserne for første gang til den obligatoriske prøve i faget. Planerne for prøvens afvikling foreligger allerede i gennemarbejdet form. Den 16. november skulle jeg så tage faget - herunder praksisfagligheden- i nærmere øjesyn. Først to lektioner på 7. klassetrin og derefter to på 8. klassetrin. Alle lektioner forløb særdeles fint. Spændende og med et højt engagement fra både elevers og læreres side. Det er naturligvis ikke muligt her i opstartsfasen med sikkerhed at sige, om hensigten med fagdannelsen vil blive opfyldt. Men jeg vil blive meget overrasket, hvis ikke denne nydannelse vil føre til tydelige markeringer/konstateringer af, at eleverne har flyttet sig og er blevet mere entreprenante og innovative og ovenikøbet mere kompetente på billedkunstfeltet. Med en

lærers ord: Vi får (flere) "kloge hænder" – og det tager hovedet ikke skade af, vil jeg tilføje! I middagspausen blev jeg af lederen og en afdelingsleder orienteret nærmere om overvejelserne bag faget. Jeg bemærkede, at billedkunst-praksisfagligheden fungerede – også i praksis! Det aftaltes, at jeg næste skoleår skal høre nærmere om, hvordan prøverne så forløb, og om man allerede kan se ændrede mønstre i elevernes uddannelsesvalg. (Bemærkning, april 21: Coronaen ville det anderledes. Der afholdes ingen prøver i det nye fag pr. juni 21. Derfor vil den endelige evaluering af faget først kunne finde sted i begyndelsen af skoleåret 22/23. Jeg vil glæde mig til at følge evalueringen).

Jeg besøgte samme dag også to 9. klasser i fagene dansk og matematik. Besøgene omtales under fagområdeafsnittene.

Sidst på dagen deltog jeg i et matematik-faggruppe-møde, som omtales nærmere i naturfagsafsnittet.

Et planlagt tilsynsbesøg den 4. januar, 21 blev aflyst pga. af nye restriktioner (de mindste blev sendt hjem). Det var aftalt, at jeg skulle have haft et møde med fagrepræsentanterne. Det ville have givet mig en god indsigt i lærernes mål-middel-overvejelser på alle fagområder. Nu vil vi så forsøge at få mødet etableret i sidste halvdel af skoleåret. Det er ikke ligetil - kræver en del "logistik".

Inden juleferien orienterede skolelederen mig indgående ved mails m.v. om corona-situationen - og dens indvirkning på undervisningen m.m. Det er mit klare indtryk, at udfordringerne takles meget professionelt, og lærerne knokler ufortrødent videre på de ændrede vilkår.

Primo februar 2021 sendte jeg et brev til skolen, hvor jeg igen forhørte mig om, hvordan det stod til? Derefter bemærkede jeg, at der jo fortsat under en eller anden form skulle gennemføres et tilsyn i perioden fra juleferien til sommerferien. I skoleåret havde vi (heldigvis) allerede fået gennemført to tilsynsbesøg. Jeg anførte, at jeg var ganske overbevist om, at vi sagtens kunne finde et par tidspunkter for et næsten almindeligt tilsyn i perioden frem til primo maj, hvor jeg gerne vil have, at besøgene er afsluttede. Jeg mente også, at det på andre måder ville være muligt at danne sig et indtryk af, hvordan den hjemmeundervisning, som har fyldt så meget i dette skoleår, havde fungeret i forhold til de områder, som tilsynet skal omfatte. Endelig henviste jeg til (og medsendte) certificeringsudvalgets skrivelse af 21. januar 21, hvor det anføres, at det vil være hensigtsmæssigt at omtale, hvordan undervisningen har været eller fortsat er præget af corona-restriktionerne m.v. Derfor ønskede jeg fx ved interview med skolens leder eller ved deltagelse i team-møder blandt lærerne at danne mig et indtryk heraf mhp. at medtage disse indtryk/registreringer i nærværende erklæring. Skrivelsen opfordrer også til, at det af erklæringen vil komme til at fremgå, hvordan skolen forholder sig til kønsopdelte aktiviteter. (Det mener jeg faktisk allerede, vi gør). Endelig gør skrivelsen opmærksom på, at det er et krav, at erklæringen forholder sig til, hvordan skolen sikrer sig, at de ansatte efterlever den skærpede (og personlige) underretningspligt. Jf. senere omtale.

Allerede samme dag (d. 03.02.21), hvor jeg havde sendt mit brev til skolen, ringede skolelederen mig op og fortalte, at alt i forbindelse med den aktuelle nedlukning var forløbet fint. Det gjorde det noget lettere, at man kunne trække på erfaringerne fra tidligere nedlukninger. Der var styr på organisering, prioritering, kommunikation - herunder etablering af nødpasning på daglig basis sammen med fysisk nødundervisning (bl.a. støtte til online undervisning). Jeg vil i øvrigt henvise til mine drøftelser med leder og lærere ved flere lejligheder – og særligt ved tilsynsbesøget den 15.03.21, hvor jeg også fik lejlighed til at se og høre nærmere på/om den skriftlige information vedrørende restriktioner og tiltag (sendt til personale, forældre, elever og bestyrelse) i perioden. Ved dette tilsynsbesøg fik jeg desuden en grundig orientering om, hvordan man har varetaget hensynet til - og omsorgen og ansvaret for særligt udsatte elever.

Den 15.03.21 afvikledes skoleårets tredje tilsynsbesøg. I første lektion skulle jeg med en lærer til engelsk på 4. kl.tr. Derefter dansk på 1. og 4. kl.tr. samt matematik på 2. og 3. kl.tr.

Ved middagstid havde jeg lejlighed til at tale med et par udvalgte lærere om tiden med "corona" og de ændrede vilkår for undervisningen: "Vi er efterhånden blevet "skrappe" til online-undervisningen. Eksempelvis har vi styrket det digitale gruppearbejde og opfølgningen. Grupper på omkring 5 elever sikrer erfaringsmæssigt det bedste udbytte. Men måske mærker vi lidt "metaltræthed". Og selv de lidt skoletrætte glæder sig til at komme tilbage på skolen, til normalitet! Vi er overbeviste om, at vi har nået det meste. Vi er nok en anelse bagefter, men vi skal nok nå de faglige mål". I lighed med, hvad jeg har hørt fra andre skoler, kunne lærerne fortælle, at de faktisk under coronaen havde kommunikeret MERE med forældrene – og med lærernes ord "mere virkningsfuldt". Forældrene er tilfredse med nødløsningerne – ja, nærmest taknemmelige.

Jeg spørger til de udsatte. Lærerne fortæller, at det kun er ganske få, der har haft det svært. Lærerne har opfordret til "socialitet", når det var muligt/tilladt. Fx var en klasse i en matematiktime blevet sendt ud for at kælke. Nu skulle de så ("i boblen") hjælpe hinanden med at måle og udregne hastigheden og strækningen på kælketurene. Måske mærkes – og især hos pigerne – en vis bekymring for trivslen efter coronaen. Er der ændret på relationsmønstrene og gruppedynamikkerne? I lærernes to klasser har der kun været brug for en konkret nødundervisning i et særdeles beskedent omfang. Nogle klasser har nok haft mere behov herfor. Det er ikke lærernes opfattelse, at ressourcepersoner som psykolog og læse-/regnevejledere har været hårdere spændt for end under mere normale forhold. Undervisningen i fag fra den praktisk-musiske faggruppe har helt klart haft de vanskeligste vilkår.

Hvordan har I lærere haft det, spørger jeg til sidst. "Ja, vi har jo også savnet børnene og hinanden. Vi har forsøgt os med en virtuel fredagsbar. Men vi holder ud. Der er lys forude! Og så har vi lært en masse. Jeg er sikker på, at min undervisning fremover vil blive mere "konkret" og praktisk underbygget. Og mere bevægelse og motion – og mindre "boglig""! Begge lærere har brugt mere tid på arbejdet/forberedelsen af undervisningen i perioden. Den ene af lærerne kom senere på dagen, da jeg drøftede dagen med lederen, ind på dennes kontor. Spontant ønskede han, at jeg deltog i en af hans online-undervisninger. Det giver mig igen lejlighed til at fremføre min store anerkendelse af lærer-kulturen på stedet. Ledere og lærere er fælles om ved enhver lejlighed at vise det ene eller det anden frem. Det kan oversættes til en åben og engageret – nærmest begejstret – tilgang til skolens opgave og egen rolle. "At vise sig frem" er i den forstand vel et af de mest positive ord, man kan anvende om skolens praksis i forhold til elever, kolleger, samfund. Og det gør tilsynsopgaven meget lettere!

Dagen afsluttedes med deltagelse i et virtuelt møde med Fagrepræsentanterne (en særlig RR-konstruktion, tror jeg). Ca. 20 lærere og ledelsesrepræsentanter deltog. Som på stort set alle møder i denne tid indledtes med corona-status, restriktioner og ændringer bl.a. i rammer for sommerens prøveafvikling. Derefter en lang drøftelse af, hvordan man kunne styrke nødundervisningen. Erfaringsudveksling. Nogle elever var faktisk mere med end under normale forhold! En lærer fremhævede, at det gode ved tiden var, at lærerne var "tvunget" til at være mere fleksible og kreative! Hoveddrøftelsen handlede om, hvordan repræsentanterne fremadrettet kunne sikre, at innovation bliver en fast del af den fagfaglige undervisning. Opsamlingen fra grupperne kan vel summeres op til, at der fortsat i denne fase er brug for fokus på innovation og kreativitet; vi skal være (mere) tydelige i arbejdet med innovation; innovation er (også) variation i undervisningen, vi skal bruge fagmøder noget mere og her udvikle flere konkrete tiltag og værktøjer. Væsentligst: "vi løfter bedst i flok".

Ved et efterfølgende møde med skolelederen samme dag drøftedes de nye spørgsmål vedr. kønsligestilling og den

skærpede samt den personlige underretningspligt. Skolens ageren vedr. disse forhold vil fremgå af senere afsnit.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

Undervisningssproget er i alle relevante sammenhænge og fag dansk. Jeg har kun mødt dansktalende elever og lærere.

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

24.08.20:

Først dansk i første. Læreren indledte med at gennemgå elevernes egne "ordensregler", som også indeholder punkter om, hvordan læreren skal opføre sig: lytte svare trøste og være forberedt! Udtryk for fin respekt om og krav til både elever og lærer. Det er et samarbejde at undervise. Eleverne var meget undervisningsparate - ro og orden! Læsebogen frem..."lydlæsning"/sludre-ord... alle fint med. Så lidt om afspritning. Corona-regler. Så skrivebog... Bemærker (igen), at medborgerskab, aktivitet og trivsel er faste timer på ugeskemaet.

Dernæst dansk på 9. klassetrin. God arbejdsro. Meget disciplineret (måske fordi det er en "sportsklasse", de savner for øvrigt idrætten). Eleverne arbejder med analyse af en tekst om corona - og også andre tekster. Klassen er nu fast i "faghuset" pga. corona. Idræt er pt. Ikke muligt, men klassen kan komme i fysiklokalet.

Engelsk på 8. kl.tr. Pga. coronaen var konfirmationen udsat til en weekend her i august 20. Klassen taler om konfirmationen og præstens prædiken. Den var god nok, mener de, men også for lang. Så er der en opgave om konfirmandernes menuer på dagen: for- og hovedret, dessert. Og så selvfølgelig en snak om planerne for "blå mandag".

Samfundsfag på 8. kl.tr. i sidste time. Om forældrenes/de voksnes livsformer/livskvalitet og arbejde. Maslows behovspyramide i ny udgave.

16.11.20:

Dansk i en 9. klasse, som lige havde været hjemsendt en uge pga. corona (4 syge elever og en lærer er tilbage på skolen, og alle har det godt). Klassen arbejdede godt og engageret med kompositioner - skulle lave uv-videoer herom.

15.03.21

Engelsk på 4. kl.tr. Som det er sædvane på skolen, er læreren i klassen i god tid, inden det ringer ind. Alle er mødt frem til den første time efter normalt skema siden 15. december, 20!! Forbavsende hurtigt er eleverne (og læreren) i gang, som var det i går. Ikke noget at mærke på eleverne - alle er aktive og med! "What did you enjoy the most coming back to school"? "Everything about the school. Everything was perfect. The lock down was good and bad (wifi)". Øvelser med ur og tid. Læreren var nyansat på skolen i august 20, men totalintegreret i RR-kulturen!

Dansk på 1. kl.tr. Klassen taler først om, at lærerne har tildelt dem fem sure smileys på en uge. Det skal blive bedre, lovede de hinanden. (Jeg gav dem dog en ubetinget grøn smiley - de var gode og glade). Program: læsning, "skrive videre og vælg selv". Læreren fortalte, at hun følte sig godt støttet af ledelsen ifm. tildelingen af et lederuddannelseskursus.

Dansk på 4. kl.tr. Læsetest, meget motiverede elever. Fandango om sproglige virkemidler og genrer.

Med henvisning til ovenstående oplistning af tilsynsbesøgene i klasserne inden for det humanistiske fagområde kan jeg uden forbehold erklære (og dokumentere), at skolen i det hele opfylder krav og målsætning og fuldt ud står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

24.08.20:

Først tilsyn med faget matematik på 9. kl.tr., hvor man tog hul på et nyt tema: statistik. Hvad er statistik? Hvorfor så vigtigt? Hvordan bruges og misbruges den?

Jeg talte med en elev, der lige var startet i klassen. Hvorfor skiftet nu? spurgte jeg. Eleven: "Skulle alligevel i 10. på RR, mærkede forandringen allerede dag 1, trængte til et skub, en ny start, mærker tydeligt en anden indstilling til skolearbejdet, har fået lyst igen og lærer mere". Min kommentar skal være den, at hver gang skolen giver en elev lyst til at lære mere, eller eleven genfinder motivation og begejstring, så har skolen opfyldt sin samfundsgivne forpligtelse. At motivere og at give eleverne lyst til at lære og indtage livet, det er nok skolens fornemmeste opgave.

I en nystartet 4. kl. var der også mod på læring. Som næsten altid er en helt ny klasse præget af meget stor spredning. Når man nu ved, at alle elever på alle skoler og alle steder i landet faktisk er underlagt præcis den samme faglige målsætning, forundres man. Der er enorm forskel på, hvad børn lærer (har lært) på de forskellige skoler. Det er jo rigtigt, at vi har en national (folke-)skole-lovgivning, men loven læses, og forpligtelsen løftes, på vidt forskellige måder. Klassen altså ny, men med fin fart på og god arbejdsro. Og spredningen var allerede mærkbart reduceret.

16.11.20:

Matematik på 9. kl.tr. (en ”idrætskl.”). Klassen arbejdede med GeoGebra.

Sidst på dagen deltog jeg i et matematik-faggruppe-møde, hvor faglærerne drøftede fagets forhold, mål og midler. ”Matematikbanken” blev debatteret, og formanden orienterede om et hav af gode opgaver, som han havde oprettet på fællesdrevet. Meget spændende debat om faget. Hvor var det på vej hen? Nogle var lidt frustrerede over ”effektive programmer”, der næsten overflødiggjorde anvendelsen af den ”gamle” matematik. Problemstillingen mindede meget om, hvordan mange matematiklærere og forældre for 40-50 år siden frygtede, at lommeregneren ville ødelægge børnenes regnefærdigheder. Debatten udmøntedes i en konklusion, der pragmatisk pegede på, at alle veje mod målet skulle anvendes. ”Vi skal italesætte, hvilke forventninger, vi har til faget, til hinanden som faggruppe. Vi skal tage ansvar for fagets udvikling og for vores fællessprog om det at være faglærer i matematik.” For tilsynet var det af stor betydning, at faglærerne var meget opmærksomme på fagets målsætninger – herunder opfyldelsen af dem. Fagets lærere forholder sig til fagets målsætninger og overvejer hele tiden, hvordan undervisningen kan blive udviklet. Hvad skal børnene lære? – og måske vigtigere ”hvorfor”? Indsatsen kan sagtens ”stå-mål-med” folkeskolen.

15.03.21:

Matematik på 2. kl.tr. Tegneøvelser efter en historie. En skitse-tegning vs. en detaljeret og nøjagtig tegning. Fin arbejdsro. Også den klasse har klaret “Coronaen” over al forventning.

Matematik på 3. kl.tr. ..om kurver, diagrammer mv. Alle arbejder fint og engageret med.

25.03.21:

Var via Team med i en 7. kl. online i faget matematik. Fulgte lærerens gennemgang (om trekanter) og fik et virkelig godt indblik i den virtuelle undervisnings muligheder. Elevernes reaktioner – herunder et par elevfremlæggelser af et par større problemorienterede opgaver - gør, at jeg med stor sikkerhed tør fastslå, at eleverne fik et rigtig godt udbytte af undervisningen. I nogle sammenhænge vil jeg vove den påstand, at udbyttet måske endda bliver større. Men overordnet kan den virtuelle undervisning kun udgøre et supplement til den almindelige undervisning – og med alle forbehold højst erstatte måske 10-20 % af en traditionel undervisning, og denne andel vil være betydelig mindre ift. elever, som måtte have faglige udfordringer i en eller anden grad.

Med henvisning til ovenstående oplistning af besøgene i klasserne inden for det naturfaglige fagområde kan jeg uden forbehold erklære (og dokumentere), at skolen i det hele opfylder krav og målsætning og fuldt ud står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Den 16.11.20 overværede jeg fire lektioner i faget billedkunst (BIPE). Både elever og lærere var særdeles motiverede og engagerede. Lærerne fortalte om det nye fag – herunder om dannelsesperspektiver og udviklingen af handlings- og kreativitetskompetencer. Det ene hold arbejdede med forskellige skraveringsteknikker og det andet lavede gipsafstøbninger. Grundstemningen kan passende sammenfattes med Picassos ord: ”Ethvert barn er en kunstner. Problemet er, hvorledes man forbliver kunstner, efter man er blevet voksen". Jeg tror på, at de

elever, jeg mødte her, har ganske gode muligheder for at forblive (livs-)kunstnere. Vedr. faget henviser jeg i øvrigt til omtalen i afsnit 2.1.

Med henvisning til ovenstående oplistning af tilsynsbesøgene i klasserne inden for det det praktisk/musiske fagområde kan jeg uden forbehold erklære (og dokumentere), at skolen i det hele opfylder krav og målsætning og fuldt ud står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Uddybningen af vurderingen af elevernes standpunkt i dansk, matematik, engelsk (og andre fag) bringes samlet i denne rubrik.

Skolen har ikke fravalgt historie og kristendom som prøvefag og følger også i skoleåret 20/21 folkeskolens målbeskrivelser i de to fag. Elevernes standpunkter i disse fag er derfor ikke vurderet særskilt. Jeg har i alle de klasser og fag, hvor jeg har overværet undervisningen, vurderet, at det faglige niveau er højt og mindst lever op til, hvad der almindeligvis kan forventes i folkeskolen. Denne vurdering underbygges desuden ved de oplevelser, jeg har haft i timerne, elevernes reaktioner, samtaler med elever og lærere samt elevernes arbejder.

En vurdering af standpunkterne for de i overskriften nævnte og øvrige fag er desuden baseret i min stikprøvevise gennemgang af elevernes standpunktsprotokoller for indeværende skoleår. Jeg har således ved mødet udbedt mig oversigter over de seneste standpunktskarakterer i klasserne 6.b, 7.c, 8.d, 9. e og 10.a og har den 16.03.21 pr. mail modtaget de ønskede lister. På baggrund af min gennemgang konkluderer jeg, at standpunkterne gennemgående er meget tilfredsstillende og samtidig giver mig et klart indtryk af, at skolen også i den henseende "kan stå mål med folkeskolen".

Jeg kan af gode grunde ikke henvise til elevernes opnåede resultater ved afgangsprøven i 2020. Der afholdtes som bekendt pga. coronaen ingen prøver. Men de seneste standpunktskarakterer blev "ophøjet til prøvekarakterer", og ifølge Børne og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik viser de seneste tal for Randers Realskole, at karaktergennemsnittet for skolen ligger på 8,1, hvilket er over landsgennemsnittet på 7,4 og kommunegennemsnittet på 6,8. Mht. til den såkaldte undervisningseffekt opgør Cepos i november 2019 denne til +0,2 (i skoleåret 18/19) og over 3-års-perioden 2016/17/18/19 til + 0,4.)

Af skolens egen opgørelse (marts 2021) fremgår det, at der fra 9. kl. fortsætter 43,9 % i gymnasiale uddanneler og 2,2 % på erhvervsuddannelserne og 53,7 % i andre uddannelser (heraf de 38,7 % på RR og 13,8 % på efterskole). Fra 10. klasse er procenttallene 87,0 % på gymnasieuddannelserne, 11,7 % på erhvervsuddannelserne og 1,3 % på andre uddannelser. Erhvervsuddannelserne trækker fortsat færre, end skolen har forestillet sig - ikke mindst i sammenhæng med, at skolens 10. klasse-tilbud på alle tænkelige måder forsøger at åbne de unges øjne op for at se de mange muligheder ved at vælge at tage en god erhvervsuddannelse og gerne suppleret med en EUX. Under alle omstændigheder har jeg fortsat et stærkt indtryk af en meget effektiv "brobygning". Dette bekræftes også ved at se på, hvor mange der fortsætter i ungdomsuddannelserne. Dog bemærker skolen, at også "brobygningen" har været hårdt ramt af coronaen i 20/21. Ifølge ministeriets seneste opgørelse er ca. 97 % (fra 9./10. kl.) i gang med en ungdomsuddannelse. Og således har tilslutningen i øvrigt været gennem alle årene siden 2014: lige omkring 97 %! Skolen glæder sig over, at der fortsat er så mange (38,7 %) af den aktuelle 9. klasse-årgang, der fortsætter i skolens eget 10. klassecenter - på RR bliver man gerne lidt længere!

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Se ovenfor.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Se ovenfor.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

Se ovenfor.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Jeg har også i skoleåret 20/21 haft en del samtaler med eleverne om, hvad det er for en skole, de går på. Kan man mærke skolens målsætninger og den såkaldte "ånd"? Igen og igen er eleverne overbevisende. Det gælder ikke mindst de nye elever.

Jeg har ved tilsynet i alle klasser/sammenhænge dannet mig et indtryk af det anvendte undervisningsmateriale m.v. Standarden er høj.

I lighed med de forrige år har jeg fået udleveret meget fyldestgørende oplistninger af skolens fagportaler/digitale uv-materialer (over 100 "titler"), engangsmaterialer og grundbøger (taskebøger og klassesæt). Jeg har konstateret, at skolebiblioteket er meget veludstyret. Der er igen i 21 afsat 110.000 kr. til nyindkøb til samlingen. Materialerne og skolens IT-udstyr (og anvendelsen af dette) er helt "up to date". Det samlede budget for uv-materialer udgør i skoleåret ca. 2,7 mio. kr.

Der arbejdes med læringsmålsstyret undervisning, hvorved det sikres, at eleverne når målene. Dette konstateres

og mærkes tydeligt ved besøgene i de enkelte klasser/fag og ved den konkrete lærerpraksis. De opstillede mål (for-)følges, og kravene – hele vejen op til slutmålsniveau – opfyldes ubetinget. Og på hjemmesiden kan man let orientere sig om de konkretiserede mål m.v. Det betyder også, at det faktisk er ganske overkommeligt for forældrene at få et indblik i, hvad børnene lærer (skal lære), og hvornår det sker. Mit indtryk af en faglig og effektiv skole konsolideres. Såvel internt som eksternt. Dette underbygges også af elevernes standpunktskarakterer (jf. tidligere afsnit) og ved et nærmere kig på skolens omfattende evalueringssystemer.

Jeg har i marts 21 "tjekket" skolens hjemmeside og har i den forbindelse konstateret, at skolen under "info-punktet" /"lov om gennemsigtighed" har offentliggjort Børne- og Undervisningsministeriets "Fælles Mål" med tilhørende læseplaner og undervisningsvejledninger. Siden opdateres løbende. Skolen har som nævnt de samme mål og følger de samme planer og vejledninger – i de fleste tilfælde oven i købet med en udvidelse af målsætningerne.

Enkelte fag og kombinationer heraf har dog lidt ændrede specifikke målsætninger – eksempelvis det nye fag: Praksisfaglighed, som eleverne tilbydes fra 7. klassetrin. Tilsynet vil fortsat følge evalueringen af dette fag.

Desuden er der særlige læseplansordninger for SHK (samfundsfag, historie og kristendom). Og på naturfagsområdet, hvor fagene geografi, biologi og fysik siden 2006 har haft en tilsvarende ordning. Jeg er ikke i tvivl om, at Fælles Mål også på disse områder følges, og at kravene opfyldes.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Samarbejdskulturen mellem lærerne indbyrdes og mellem lærere og elever betyder meget for EAU. I den forbindelse vil jeg gerne henvise til skolens undervisningsmiljøvurdering (UMV) og arbejdspladsvurdering (APV), der begge sammen med den opfølgende handleplan i høj grad prioriterer betydningen af EAU - herunder deres forberedelse til at leve i et samfund med FoF.

Der er ikke foretaget APV eller UMV i indeværende skoleår. Der henvises til omtalen af disse for skoleåret 19/20 på skolens særdeles informative hjemmeside (og til bemærkninger i tilsynserklæringen for 19/20).

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Dette område fik en meget fyldig omtale i sidste års erklæring. Derfor vil jeg for 20/21 henvise til erklæringerne for årene 2018/19/20 og her nøjes med (igen) at fremhæve, at alt hvad begreberne "frihed og folkestyre" måtte indbefatte i en undervisnings- og skolesammenhæng er en meget implicit del af RR's værdier, sådan som de kommer til udtryk hver eneste skolehverdag og ved festlige lejligheder (traditionerne). Det kan ikke engang coronaen spolere.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Undertegnede har ved alle besøg på skolen (og hjemmesiden) set adskillige "tegn på og bidrag til", at det uden forbehold kan konkluderes, at eleverne såvel i konkret som i mere abstrakt grad præsenteres for friheds- og menneskerettighederne. Endelig – og allermest afgørende – bibringes eleverne en forståelse for vigtigheden af at anvende rettighederne – og forsvare dem! Jf. endvidere referater fra samtaler med lederen (ovenfor) og mine bemærkninger i afsnittet "sammenfatning".

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Kønsligestillingen er et område, der omhandles meget seriøst. Og jeg har ikke set andet, end at ligestilling på dette område (og for øvrigt også mht. race og tro) er en fuldbyrdet realitet. Jeg ser ingen diskriminerende adfærd eller ytringer i nogen sammenhænge overhovedet. Jeg henviser også til ovenfor refererede drøftelser med lærere og leder samt til næste afsnit.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Vedr. mødet den 15.03.21 anfører skolelederen om kønsligestilling, at der ikke foretages kønsopdeling – dog kan en sådan forekomme i sådanne faglige sammenhænge, hvor eksempelvis klasselærerens undervisning i klassen i trivsels-temaer - herunder drenge/pige-kammeratskabsproblematikker – mest meningsfyldt kan ske ved undervisning og dialog med hold/grupper af piger henholdsvis drenge. Skolens ledelse er meget opmærksom på ligestillingsproblematikker. Særligt fremhævede lederen STEM-undervisningen (jf. omtale i tidligere erklæringer), hvor man bl.a. ved forskellige forsøg satser (endnu) mere på kønsinkluderende aktiviteter. I det hele taget reagerer skolen, hvis/når den bliver opmærksom på skævheder i uddannelsesmønsteret.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Elevrådet fungerer særdeles fint. Det konstateres bl.a. ved selvsyn (jf. omtaler i erklæringen 19/20 af mødet om demokratisk dannelse og elevernes aktive medvirken ved UMV'en). Elevrådet mødes ca. 10 gange om året, og rådets forretningsudvalg har efter hvert elevrådsmøde møde med skolelederen.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolens praksis mht. at understøtte, at de ansatte efterlever den skærpede underretningspligt, udmøntes bl.a. ved på baggrund af den fremskudte rådgivning (ved socialrådgivere og psykologer) fra Randers Kommune at gennemgå retningslinjer og konkrete temaer/sager ved de årlige afdelingsmøder.

Det vurderes, at der er ca. 10 underretninger om året.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

At underretningspligten er personlig fremgår særdeles tydeligt af "Personalehåndbog - Randers Realskole 2020", side 19. Der er tale om "SKAL-bestemmelser", og der anføres et par nyttige og aktuelle links.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Mit tilsyn i skoleåret 2020/21 har igen vist mig, at RR driftsmæssigt, økonomisk og - i sammenhæng med tilsynets opgave væsentligst - pædagogisk er i fin form. Bygninger og faglokaler er velegnede til formålet og veludstyrede. Det fysiske undervisningsmiljø - naturligvis understøttet af et godt arbejdsmiljø for personalet – er helt i top,

Jeg har ikke på noget område konstateret misforhold mellem det, der står på skolens hjemmeside – og det, man

gør. Jeg noterer mig i det hele taget en meget anerkendelsesværdig og konsekvent ”skriftlighed” og dokumentation omkring alle relevante forhold. Faktisk er skolens egen evalueringspraksis (og dokumentationerne af bl.a. gennemførte handleplaner) så systematiseret, omfattende og veludført, at der nok slet ikke var behov for en tilsynsførende på skolen. Ved den aktuelle selvevaluering for perioden 2019-21 fokuseres der (som omtalt tidligere) på CSR (Corporate Social Responsibility). Dette indbefatter også en skarp opmærksomhed på det, man kunne kalde skolens ”samfundsansvar”. Skolen oversætter selv CSR til det mere mundrette ”ordentlighed”. Jeg skal igen henvise til skolens opslag på hjemmesiden om evalueringen. Det er interessant og anbefalelsesværdig læsning, og pladsen her giver ikke mulighed for den omtale, som skolen kunne fortjene herom. Lad mig nøjes med tre tankevækkende nedslag: Skolens bestyrelse overvejer for øjeblikket, om skolepengeprofilen/strukturen kunne sammensættes mere hensigtsmæssig, således at den sociale balance kunne sikres. Skolen vil gerne være for alle; ”vi vil gerne være den folkelige privatskole”, som skolen udtrykker det. ”Vi vil rumme alle. Og vi tilbød gerne, at der måske kunne være elever i folkeskolen, der kunne drage nytte af et ophold på skolen. Vi mener, at vi fx ift. ”anbragte børn” i et samarbejde med Randers Kommune kunne medvirke til en større succesrate mht. at gennemføre en ungdomsuddannelse. Vi ved, at vores værdisæt og struktur virker positivt også på disse børn”. Om at være skolen for fremtiden siger skolen det således: ”Vi ser det (mere) som skolens overordnede opgave at udstyre eleverne med et fagligt og værdimæssigt navigationssystem, et kort, som kan hjælpe dem med at finde vej i en verden, hvor udviklingshastigheden ikke ser ud til aftage”. Disse konkrete aktioner (og overvejelser) omhandler skolens sociale og samfundsmæssige ansvar. Og for den tilsynsførende levner det ingen tvivl om, at skolens på alle planer påtager sig dette ansvar!

I skolens revisionsprotokollat for 2020 konkluderer skolens revisionsfirma på baggrund af udviklingen i skolens elevtal, antallet af undervisningstimer og en række andre ”hard core” nøgletal (som for øvrigt kan findes også i denne erklæring), at ”skolens produktivitet efter vor opfattelse er tilfredsstillende.”. Min opgave er især ud fra ”soft core-betragtninger” (soft-pædgogiske?) at danne mig et indtryk af selvsamme produktivitet (mål-opfyldelsen). Min konklusion er den samme som revisors. Men jeg ville nok konkludere, at produktiviteten - ”hard or soft core” - er mere end tilfredsstillende.

Randers Realskole har som bekendt sloganet ”VI VIL, VI KAN, VI SKAL”. Sådan mærkede jeg det også i 20/21. Alle på skolen udstråler et stort engagement og en herlig virkelyst. Børn og voksne er glade. Man mærker livsmod på RR - fx når en lærer nærmest trækker eller skubber mig ind i en klasse for at vise det seneste projekt frem, eller når jeg hører de nyeste planer for ”Innovation og Dannelse”.

Her i maj 2021 ved afslutningen af årets tilsyn er det dejligt igen at kunne konstatere, at skolens ledelse, lærere og andet personale samt børn og unge har givet mig optimale vilkår for tilsynet. Det vil jeg gerne takke alle på Randers Realskole for.